

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Évrészt 10 korona, félévré 5 korona, negyedévré 2 korona 50 fillér. Egy es szám ára 10 fillér.
Árzségek, tanítók, iparosok és egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 8 koronáért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.
Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.
Kiadóhivatal K.-Vásárhely az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

Felekezeti harcok a politikában.

Budapest, 1900. április 7.

Protestánsok és katolikusok hajba kaptak egymással és a zsidók aggódva várják, mit hoz nekik ez az újabb felekezeti háborúság. Az egyszeri zsidó, amidőn megkérdezték tőle, melyik opera tetszik neki legjobban, azt felelte: a Hugonották. Arra a kérdésre pedig, miért éppen a Hugonották, zsidónk ekként válaszolt: Ebben az operában katolikusok és protestánsok ütik, ölik egymást és ehhez a zsidók csinálják a zenét. Az a bizonyos zsidó bizonyára örülne annak, hogy nálunk is kezdődik Hugonotta-háboru.

Örülne, mert a muzsika javarésztét most is zsidók csinálják, mert hony soit qui mal y pense, de tény, hogy a klerikális sajtóban több a zsidó író, mint a híthű katolikus, viszont a protestantizmust védő lapoknál is elég szép számmal vannak képviselve a nem protestáns írók. Amidőn erre a különös ténykörülmenyre felhívjuk a nagyközönség figyelmét, nem foglalunk állást sem pro, sem kontra, sőt a felekezeti sajtó létjogosultságát készséggel elismerjük, mert minden felekezet egy nagy erkölcsi és szellemi organizációnak a komplexszuma, amely a maga érdekei védelmére joggal veheti igénybe a sajtó hatalmát.

Nem akarunk a reformáció nagy vitairódmára hivatkozni, csak emlékeztetünk a Veillot testvérekre, vagy hogy hazai földön maradjunk: néhai Lonkay Antalra, akik lelkük egész hevével sikra szállottak egyházuk védelmében. A harc hevében sokszor túllóttek a célon, de azért az ellenfélnek is el kellett ismeri róluk, hogy híthűség és tiszta meggyőződés vezette őket. Ha azonban végignézünk azok táborán, akik most a sajtóban a protestantizmus és katolicizmus védőiként szerepelnek, hiába keresük azt a benső meggyőződést, mely a hitbuzgó tollforgatók érzelmeit sugallni szokta. Amit ezen a

téren tapasztalunk, az — mindkét oldalon — nem egyéb politikai kalózkodásnál, amelynek elítélésére ninesen elég kemény szavunk.

A felekezeti szenvedély felkorbácsolása merész dolog, mert az egyszer feltűzelt szenvedélyeket nagyon nehéz lelohasztani. Az 1877-1878-iki orosz-török háboruban a török szultán, noha birodalmának fennállása forgott kockán, nem merte a próféta zászlóját kibontani, mert félt a következményektől. Jó lesz tehát nálunk is óvatosabban kezelni ezt a felekezeti lobogót.

Ha a katolikusok megkezdenék a harcot, senkisémet vehetné rossz néven a protestánsoktól, ha teljes erőből védekeznének, de amíg Magyarországon olyan liberális kormányférfiak állanak az ügyek élén, a milyen Széll Kálmán, döreség volna félni a katolikus klerikalizmus uralmától. A kinek tekintetben voltak aggályai, az teljes megnyugvást szerzhetett abból a nagyszabású politikai hitvallásnak is beillő beszédből, melylyel Széll Kálmán az appropriációs vita alkalmával magával ragadta a ház liberális elemeit.

A helyzet jobb megértése céljából kifejtjük a helyen a kishitűek és frondörösködők aggályait. Ők, úgy mondják, nem kételkednek a Széll Kálmán liberális muszában és föl sem tetelezik róla, hogy megtagadhatná multját és a Deák-féle tradíciókat, ám attól tartanak, hogy Széll Kálmán, jóllehet elvi álláspontja teljesen kifogástalan, a gyakorlati életben mégis olyan engedelményeket teend a klerikalizmusnak, amelyek az ő akarata ellenére is előkészíthetők annak a korszaknak bekövetkezését, a melytől Bánffy és protestáns hívei annyira fáznak.

Bánffyók számítása szerint Széll engedékenysége folytán a közelebbi választásokon nemcsak a néppárt, de az ultramontán Ugropárt is számbeli leg nagyon meg fog erősödni. Lesz tehát egy erős klerikalizmus párt, mely annál nagyobb tényező leend, mivel a nemzetiségi csoporttól is — pedig ilyenek lesznek a közelebbi megválasztandó parlamentben —

minden fontosabb kérdésben a klerikalizmusokkal fog-nak tartani. De az igazi veszedelmet a régi rendszer hívei mégis abban sejtik, hogy Széll Kálmán a választások alatt a volt nemzeti pártiakat kárpótolni fogja mindazokért, a miket most tőlük megtagadni kénytelen. Nevezetesen azt hiszik, hogy Apponyinak legalább 60-80 híve fog bekerülni a parlamentbe, vagyis a populus Bánffianus helyét a volt Apponyi-párt vidéki korifeusai fogják elfoglalni. Már pedig bizonyos, így okoskodnak a régi rendszer hívei, hogy ezek a jövevények vagy arra fogják kényszeríteni Széllt, hogy velük tartson, vagy pedig ha erre nem lenne hajlandó, a felszaporodott néppártiak és a klerikalizmus Ugronisták segítségével meg fogják őt buktatni és vele együtt a liberális irányzatot.

A régi rendszer hívei azzal indokolják a néppárt és az Ugronisták mostani lanyha viselkedését, hogy mindenképpen meg akarják akadályozni, hogy Széll a választások előtt kénytelen ne legyen a kormányzás gyeplőit másnak átadni. Ha Széll Kálmán most kénytelen volna lemondani, akkor okoskodásuk szerint — csakis Szilágyi Dezső vagy a Tiszáék juthatnának hatalomra, már pedig ezeknek a hatalomrajutása halálos csapás volna mindazokra, a kik klerikalizmus szellemben akarnák vezetni Magyarország ügyeit.

Felesleges mondanunk hogy nemcsak, túlzott-nak, de teljesen alaptalannak tartjuk ezt a pesszimisztikus rémlátást. Az a frenetikus lelkesedés, melyet Széll Kálmán minapi nyilatkozata az egész parlamentben lángra lobbantott s az a hatalmas visszhang, melylyel ez a beszéd széles hazában keltett, fényes bizonyítéka annak, hogy a liberális ügye mégis csak szilárdabb alapokon nyugszik, sem mint aggodalomra és kétségbeesésre komoly okunk volna.

A liberális ügyét csak akkor érhetné komoly baj, ha ezt a nagy eszmét a felekezeti szűkeklültség a maga önző céljaira akarná kihasználni. Mindaddig a míg egyik vagy másik felekezet nem akarja a liberális ügyet a maga kiváltságaként és a

TÁRGZA.

Az én afférem.

Legjobban szeretem a kávéházat hajnali négy óra tájban. Ilyenkor a tágas, fényes termekben mély esend uralkodik, a rendes kávéházi lumpok már, és a hihetetlenül korán kelő stróberék még ninesenek ott, szóval nem zavar bennünket semmi és senki. A nagy bőrfotelben kényelmesen elnyújtózva isteni élvezet ilyenkor reggelizni és ujságot olvasni. Ehhez járul még az, hogy mire a lapokat végigolvassuk, addigra már a kapu is nyitva van és így megtakarítjuk a kapupénzt vagy magyarul a sperrgeldet. A hajnali kávéházba járás tehát évi 36 frt 50 kr. vagyonszerzési tőkével van egybekötve, a mi ezer év alatt — az ember nem is hinné! — kerek 36500 forintot tesz ki.

Már ezért magáért is érdemes hajnali négy órakor kávéházba járni, hát még ha tekintetbe vesszük a többi esábitó mellékkörülményt.

Lássuk csak. Ez az óra a napnak egyetlen időszaka, melyben nem kell valami kellemetlen hitelezői látogatástól tartanunk; ilyenkor nem kell másfél óráig várakoznunk míg megkapjuk a kért ujságokat; ilyenkor, ha akarjuk, nem adunk borralót, sőt nem is fizetünk, mert a félig alvó pinczérekkel a legnagyobb lelki nyugalommal elhithetjük, hogy már fizettünk; ilyenkor De

minek is folytassam tovább? hiszen már ezekből is nyilvánvaló, hogy hasonló isteni élvezet kevés van a földön. Mivel pedig köztudomás szerint lelkes híve vagyok az isteni élvezeteknek, nagyon természetes, hogy idők óta a világért sőt a tulvilágért sem mulasztanám el a hajnali reggelizést.

Egy ilyen reggeli alkalmával mély megdöbbenéssel tapasztaltam, hogy kivülem még három vendég ül a kávéházban és rendkívül megelégedetten élvezik mindazt a jót, a miben eddig csakis egyedül volt részem.

Hogy kerülnek ezek ide, mit akarnak ezek itt? — kérdeztem magamtól, de nem kaptam választ. Megkérdeztem magamat még egyszer, még tízszer, de mind hiába. Ez a hiábavaló kérdezősködés felbőszített és dühömben nagyot esapva az asztalra, felordítottam magamban: Micsoda! Hát ilyen együgyűek vagyunk mi emberek, mi, a teremtés koronája? Hát minek kérdezzük magunkat, mikor jól tudjuk, hogy senki sem fog felelni. No hiszen sok idő fog eltelni, míg még egyszer kérdezni fogok magamtól valamit.

A hozzám legközelebb ülő, olajbarna bőrű, érdekes arcú uri ember koromfekete körszakállal és hófehér gallérral. Az asztalához érve negédesen meghajoltam, mire barátságos mosolylyal fordult felém és így szólt:

— Dzsinn dáró, ben májó, kop, kop, kop.

Rögtön tisztában voltam, hogy valami exetikus idegennel állok szemben, kinek az egész beszédjéből csak a barátságos mosolyt értettem meg.

Azért nem is vesztegettem tovább az időmet és a másik vendég felé közeledtem.

Ez a második roppant különös egyénnek látszott. Nem volt ugyan komisz bakaruhában, de azért göndör haja mégis rövidre és simára volt le-vágva, az arcza ellenben szintén egészen csupasz volt. Az orra után étélve, anyja valószínűleg liba-árus lehetett; az apja foglalkozását azonban nem birtam arról leolvasni. Elhatároztam, hogy ezt is megkérdezem tőle.

Én: Hogy van a kedves papája?

Ő: Talán ismerte?

Én: Azt hiszem. Ugyebár nem sarkutazó?

Ő: Nem!

Én: Helyes, akkor ismerem. Hát hogy van, jól megy neki?

Ő: Köszönöm elég jól, mert már meghalt.

Én: (részvétellel) Mindjárt gondoltam. Mi baja volt szegénynek?

Ő: (sóhajtva) Szegény atyám, ha tudta volna.

Én: . . . dehogyan szült volna engemet.

Én: Mi történt szegénykével, miben halt meg?

Ő: Atyám ellentengernagy volt a „Lulus“ nevű korvetten és ezelőtt két évvel, egy zivataros borzalmas éjszakán leütötte a hajókötel . . .

Részvétellel szoritottam meg kezét és szememben egy meghatottságtól remegő könnyet morzsoltam szét.

Uj barátom erre mélyen elmerült a fájó visszaemlékezések feneketlen tengerébe és mivel nem akar-

maga számára lefoglalni, mindaddig a liberálisok tábora nyitva marad az összes hazafiaknak, az összes felekezeteknek. Csak ártanak tehát a liberálisoknak azok, a kik e tábor mesterségesen szűkebb határok közé akarják szorítani.

Minél többen leszünk, annál valószínűbb, sőt annál bizonyosabb, hogy a klerikalizmus óvakodni fog a nyílt támadástól. Kicsinyes intriguák ellen pedig nem nehéz védekezni a liberálisoknak. Jó lesz tehát felhagyni a felekezeti lobogó alatt folytatott politikai kalózkodással.

Veritas.

A hét története.

Királyunk látogatása Berlinben. Nagyon meglepte az egész világot királyunk azon elhatározása, hogy május első napjaiban jelen akar lenni a német trónörökös nagykorosításán s ellátogat Berlinbe. A hivatalos és félhivatalos lapok siettek kijelenteni, hogy ezen látogatás csak viszonzása a Vilmos császár látogatásának, azonban a sajtóban erősen tartja magát a hír, hogy ezen találkozás alkalmával nagy fontosságú politikai események felett fognak tanácskozni. A most felszinen levő világhatalmi kérdések ugymint az angol-bur háború, a balkáni események, Oroszország terjeszkedése Keleten, a kis ázsiai vasutak stb. ezuttal mind felszínre kerülnek. Ha azonban a részletek folytonos találgatásokra adnak is okot, de egy már bizonyos az, hogy a két uralkodó találkozásának célja a hármasszövetséget megerősíteni s a békét fontartani.

A bur háború. Ezelőtt egy hónappal foglalták el az angol hadak Oranzs szabad állam fővárosát, Bloemfontein-t az a diadalmármor, mely akkor egész Angliát elfogta, lassanként szépen eloszlott. Az angol óriás haderő egy lépést sem tud előre haladni, mert nincs lova, nincs katonáknak ruházata, nincs elég élelmi szer s a hadsereg a folytonos csatározás miatt, végleg kivan merülve. A bur haderő sok apróbb-nagyobb csapatokra feloszolva, mindig az angolok körül mozog s a hol egy-egy angol csapatot talál, megtámadja, egy néhány száz embert elfog vagy lelő s aztán gyorsan, miután a gondolat elvonul s mikorra az angol nagyobb segítő csapat megérkezik, a burok már messze járnak. Ilyen formán az utóbbi hónap alatt több, mint 3000 embert fogtak el és öltek meg, míg a burok aránylag igen kevés veszteséget szenvedtek. Igazán bámulatos az a vakmerőség s az a zseniáltság, melylyel a burok hadműveleteiket intézik. Ez a maroknyi nép, mely-

nek összes férfi lakossága nem megy annyira, mint maga az operáló angol hadsereg, minden nyílt csatában roppant fölényvel bavezol s mindig megveri az angolokat. Az egész háború folyama alatt egyetlen sikert sem tudtak felmutatni az angolok s a burok eddig 20 nagy csatát nyertek meg. Az angolok egyetlen vívmánya a Cronje kapitulációja volt, de itt csak 3000 bur állott 70 ezer angollal szemben s még is egy hétig tartották hősiessé magukat s csak mikor már egy falat kenyérük sem volt s mikor már a megdöglött állatok bűzét nem lehetett már tovább kitartani s mikor már a további ellenállás egyenlő lett volna a teljes lemészároltatással, adták meg magukat, de ez a néhány napi hősiesség küzdelem elég volt arra, hogy a bur hadak az alatt egyesülhessenek ki fejthessék azt a bámulatos akeziót, melyet most folytatnak. A Cronje kapitulációja óta lefolyt egy hónap eredménye az, hogy az a roppant angol haderő jó formán körül van kerítve, háta mögött a vasúti összeköttetés nagy mértékben veszélyeztetve van, a hadsereg ki van merülve, a közelgő télre nincs meleg ruházata s ennek következtében betegségek léptek fel, míg a bur hadsereg vígan és fürgén mozog s mindig sarkában van az ellenségnek, mindig vexálja és sohasem enged neki pihenőt. A mit aztán a bur golyók el nem végeznek, elvégzi azt a szokatlan időjárás, a kimerültség és rossz élelmezés s ezzel járó demoralizáció. Könnyen megeshetik, hogy az angol hadsereg, mely a husvétünnepet Transvaal fővárosában, Pretoriában akarta eltölteni, rövid idő alatt olyan helyzetben jut, hogy hátra felé vonulásról kell gondoskodnia. Ennek legelső jele az a nagy katasztrófa, mely az angol hadsereg egy osztagját f. hó 7-én érte. A burok megtámadták ezen csapatot s 600 embert lelőttek vagy megsebesítettek, 800 vagy 900 embert pedig elfogtak. Az angolok vad futásban menekültek vissza Bloemfonteinba. Hogy milyen lehetett ez a harc, képet nyújthat az, hogy a burok közül csupán 10-20 ember pusztult el. Az újabb becslések szerint az angolok összes vesztesége a háború kezdete óta megközelíti a 40,000 embert, bele számítva a csatában elveszett, betegségben meghalt, elfogott s Angliába visszahívottakat is.

A közös hadügyi költségek. Azoknak a követeléseknek a mértékére, melyeket a legutóbbi bécsi tanácskozásokon a közös hadügyi és tengerészeti kormány támasztott, most vetődik világosság. Azt jelentik tudniillik, hogy Krieghammer báró közös hadügyminiszter a tanácskozásokon a hadsereg részére 11 millió, a haditengerészet részére 15 és fél millió korona rendkívüli hitelt kért, Goluchovski gróf külügyminiszter minden befolyását fölhasználta, hogy ezeknek a követeléseknek érvényt szerezzen és azt mondják, hogy a két honvédelmi minisztert si-

került is a hadügyminiszter álláspontjának elfogadására bírni. Tudvalevőleg azonban a két miniszterelőök és a két pénzügyminiszter a kiadások fölvételét mérsékeltek és a követelések megajánlását lehetőleg redukálták.

Képviselő választási fuvardíjak megállapítása felett tanácskoznak most a megyék. Mint tudva van, a megyék már korábban határoztak voltak a kérdés felett, de az ezen alkalommal alkotott szabályrendeletek nem feleltek meg nagy részben a törvény intenciójának s azért a belügyminiszter visszaadta azokat s egy általános rendeletben állapította meg azon irányelveket, mik a szab. rendelet megkésztésével tekintetbe veendő. Az új szab. rendeletek május végig elkészítendő s jóváhagyás végett fel kell a törvényhatóságoknak terjeszteniök, hogy a képviselő választások — ha szükség lesz — bármikor elrendelhetők legyenek. Ezen siető intézkedés egy általában nem azt jelenti, hogy az idei őszön multhatatlanul meglesznek a választások s a belügyminiszter csak azt akarja elérni, hogy ez a kérdés akadály ne legyen arra nézve, hogy a választásokat bármikor elrendelhessek.

A párisi világkiállításról.

(A „NÉANT.”)

Most a párisi világkiállítás megoyitása alkalmából nem lesz egészen érdektelen, ha a Szajna bái érdekeségéről esik néhány szó.

Az angolt gyanusítják a legtöbbször azzal, hogy ő a találmányok embere, ez igaz is, de találmányai inkább a praktikusság mezejét kalandozzák be, míg a raffinement, a sikk, eredete mindig Párisra vezethető vissza. Fogadom, hogy szép asszonyainkat sokkalta kevésbé érdeklik a Bellek, az Edisonok és egyéb nagy inventueget ostromló találmányaikkal, mint például a Worth Rue de la Paix atelier-jének, vagy a Redfern Rivoli salonjának alkotmányai.

De ezuttal nem a párisi szabó művészek javára rendezendő dícsimnuszokkal akarom olvasóim érdeklődését lekötöni, hanem egy kávéházról szól az ének.

Az idegen legjobban tájékozódik a nagy opera után. A boulevard des Italiennes, A Capucines, a rus de la Paix, mindezek a place de Opéra nyílnak, innen tehát legkönnyebb a tájékozódás.

Az operától jobbra haladva a Rue de la Chaussée d'Antinen végig, a Trinité temploma elé értünk, mely maga is már látványosság. A templomot balkézről hagyva a rue de Blanche nevű hosszú zsák utczába érünk, mely a place de

tam, hogy ebben a tengerben elveszzen: erős kézzel ragadtam fölön és visszaadtam őt az életnek.

A hálátlan a helyett, hogy megmentőjének forró köszönetet rebegett volna, kiméletlenül rám rivallt:

— Ön téved! Az én fülem nem esengetyüzsínör. Vagy talán szándékosan inzultált:

Olyan szemtelenül nézett rám, hogy szerettem volna pofon ütni, de valami visszatartott. Az exotikus idegen ugyanis élénk figyelemmel kísérte a jeletet és nem akartam, hogy a külföld előtt amugy is rossz hírnévnek örvendő nemzetünk veredő természetének tűnjék föl. Megelégedtem tehát annyival, hogy ridegen oda vágtam neki:

— Maga országos rágalmazó! Erről még beszélünk!

Elkértem a névjegyét, aztán ruganyos léptekkel távoztam és az imént tapasztaltakon okulva, rendkívül óvatosan közeledtem a harmadik és egyuttal utolsó vendég felé; az előbbi nogédes meghajlást ismételve, bemutatkoztam és barátságos felszólításának engedve, melléje ültem.

— Tudom már, mit akar — mondá szívólyesen. Láttam az egész jelenetet és hallottam a sértést, melylyel illeték. Ön azt akarja ugy-e bár, hogy segédje legyek? Oh nagyon szívesen, csak tessék rendelkezni velem. Majd megtánczoltatjuk kissé azt a tacsót, csak bizza rám. Az ilyesmit akár neki, akár önnek, de csak vérrel lehet lemosni. Most azonban sietek felkeresni segédársamat, hogy ellenfelét még itt találjuk. Így talán délután már el is intézhetjük a dolgot.

Én ugyan nem láttam be ennek a roppant sürgősségnek a szükségét, de nem szóltam, nehogy gyávának tartson. Hallgattam akkor is, mikor a lelkemre kötötte, hogy világért se mozduljak a helyemről, a míg vissza nem jön, némán vettem elő tárczámat, mikor előzetes költségek czimén 50 forintot kért és szóltanul bámultam utána, mikor elégedett mosolylyal hagyta el a kávéházat.

Egy félóra mulva ellenfelem felkelt, megvetően végigmért és szintén eltávozott.

Magamra maradtam és vártam. Egyik fél óra mult a másik után, de segédem nem jött vissza. Ez még nem lett volna oly nagy baj, de az ötven forintom sem jött vissza.

... És így vártam ott egyfolytában három nap és három éjjel, mely idő alatt csupán pikkoló feketékből, fagyalokból és jegeskávéból táplálkoztam. Végre beláttam, hogy a további várakozás egyértelmű lett volna a végelgyengülés útján való öngyilkossággal; gondolkozni kezdtem tehát, miltévő legyek, de nem jutott semmi az eszembe.

Busan néztem végig magamon, vajjon rajtam van-e még a sértés. Látni nem láttam semmit, de szinte éreztem, a mint száradt rajtam...

Hirtelen mentő gondolatom támadt. Mit mondott a segédem? A sértést csak vérrel lehet lemosni? Jó, lefogom mosni.

Kifizettem számlámat, mely a borralalókkal együtt kerek 20 forintot tett ki és két hordártámogatása mellett, haza vánszorogtam.

A háziasszonyom ijedten csapta össze a kezét:

— Nagyságos ur, az istenért, mi lelte?

— Semmi, — rebegetem alig hallhatólag — lo-vagias ügyem volt.

Ezzel kivettem tárczámat és átadva utolsó 30 forintomat, így szóltam:

— Hozzon nekem ezért a pénzért esírkét.

— Micsodát? Harmincz forint ára esírkét! hát olyan éhes a nagyságos ur?

— Igen... azaz nem... Különben ne kérdezzen sokat, hanem tegye, a mit mondtam.

Rövid idő mulva ott volt vagy 40 pár esírke. Vidáman szaladgáltak a szobámban ide-oda és nem is sejtették, hogy micsoda tragédia van készülöben. Egy darabig engedtem őket szórakozni, türelmesen vártam, míg megnézik szobám ékességeit, aztán bezártam az ajtót és hozzáláttam a munkához: afférem elintézéséhez.

Először is összekötöttem minden egyes esírkének a lábát, a mi csak öt órai keserves hajsza után sikerült; aztán levágtam fejüket és összegyűjtve ártatlan vérüket a lavórban hozzáláttam a sértésnek vérrel való lemosásához.

Egy órai erős mosakodás és dörzsölés után sikerül — a majdnem egészen rajtam száradt sértésnek legapróbb nyomait is eltüntetni; boldogan feküdtem le azzal a tudattal, hogy a becsületem ismét oly tiszta, mint a frissen esett hó.

Igaz, hogy a tisztogatás kerek 100 pengőmben került, de legalább megtanultam, hogyan kell lovgias ügyeket gyorsan és veszélytelenül elintézni.

Legif. Mark Twain.

Blancheba végződik. Alig, hogy a place de Blanchera lépünk, — este van, mert a Néantba csak este lehet menni — már messziről szembe ötlük a hirhedt moulin rouge óriási szélkereke rikitó veres villamos lámpáival, szinte hasonlít a Somossy mulatóra, csak hogy nem oly elegáns, a régi építmény, mely a harmadik királyság idejéből maradt reánk, igen furesa beosztásu. Hosszu folyosó szerű ruhatarak mellett inyenczeknek való „Amerikan bar“ terjeszkedik. Szinte felesleges megemlíteni, hogy az egész világ — tuloztam, csak a félvilág — legszebb leányai iparkodnak a naiv idegen zsebeiből, ita- lokért, és édes mosolyért minél több Louist a sajátjaikba varázsolni. Ez a kenyerük. Majd tágas kerthelyiségbe jutunk. Óriási elefánt állítja itt meg az embert, hastánczot járó czigánylányok furesa mezben — vagy anélkül — mulattatják a nézőt.

Bodegák, ezéllövő bódék mint, a ligetben nálunk, semmiben sem különböznek ezektől, természetesen ott is jelnezes cocotteok barátságos mosolyaival találkozunk.

Amott belül óriási terem, melynek egyik végében afféle café chantant előadás folyik, trágár dalokat énekelnek, ezéda nénikék, egymással vetekedve, ki tudja magasabban vetni a lábát. Mindezt belépti díj nélkül láthatja bárki, csupán csak „consumation“-ért, ital vagy kávé értetik itt a fogyasztás szó alatt, melynek ára egyformán 1.— frank, belenem érve a Moulin 2.—frankos belépti díjját. A kert közepén olyan körhintaszerű térség van, fedett terasszal, közepén emelvényvel, itt játszik az egyik tánczenét szolgáltató ezivil banda. Tutatosan használom a „banda“ szót, mert oly rossz zenekart ritkán találni. Érdekes a tánczó párokat nézni, kiváltképen a négyesben, melynek hatodik száma tudvalevőleg a kánkán. A Louvre, Bon Marché, Au Printemps és a többi áruházak alsószojnya kiállítására lehetne ez. Itt a lányok többnyire egymással járnak, vagy ha akad fizetett férfitánczosokkal. E négyesek azért rendeződnek, hogy a körülálló férfi nézők előtt mutathassák formás lábikráikat, és nagy chikkel s elannel tánczolt mozdulataikat.

Ez olyan horog-féle, a melyre szívesen akadnak nézők — bár drágán adják meg az árát.

A chambre separékról és a bal mobilekról nem tartom alkalomszerűnek ezuttal beszélni, s így ezt máskorra halasztom.

Tova balra haladva, a moulintól setét zöld lámpásokkal világított furesa kis házikóhoz jutunk. Gyászportás áll előtte s minden érkezőt őszinte részvételnek kifejezésével fogad. Hosszu fehér szakállu öreg ez talpig mély gyászban. A falak fekete gyászposztóval bevonva. Pompás funóbrés kocsik egészítik ki a furesa képet. A beléptőt néhány halottmosó szomorú kórossal fogadja: szerencsétlen halandó, ki még mindig ólsz, válaszd ki koporsódat és feküdj bele. Koporsókkal van az egész terem teli egyszerű deszkakoporsókkal, fekete posztóval leboritva. Keeskelábakon álló koporsók elé ülünk le, frissen hányt hantokra. E közben gyászkorust énekelve, közel egy morgue beli öltözetű ember, aki mély basszus hangon kérdi, miféle itallal akarjuk a még bennünk lakó lelket tartani. Sört koponyákban, fekete kávé lábesontokban hozzák a vizet köpöladákban. Szóval kellemes menü! Csakhamar megtelik a tág terem a kiszolgáló halottmosók folytonos gyászajdósaikkal mellett, mire hirtelen nagy robbanásszerű zajjal földöntuli hangok kíséretében ördögi setét lesz a terem, nem idegeseknek való mulatság ez. Czikkázó villámlásokkal vegyest, a falon nagyon érdekes képek válnak láthatókká. Csakhamar a képeken lévő emberek elhalványodnak, és lassan-lassan anyira lefogynak hogy csak esontvázaik maradnak meg. A legérdekesebb kép a szomszédos Moulin rouge egyik jelenetét ábrázolja, a mint a bal mabile alkalmából a legnagyobb orgiák folynak. Egyszerre csak azon vesszük észre magunkat, hogy a szép telt idomok helyén rut esontvázak járnak a kánkánt, közben esontzörgés és más hasonlóan kellemes hangokkal tarkítják ez amugy is kellemes látványosság izgató voltát. Majd megnyílik egy kripta: pincze büz üti meg az ember orrát, jobbról s balról is esontok, koponyák, koporsódarabok, s a halavány zöld színben pislogó egy szállámpás még borzalmasabbá teszi e helyiséget. Ismét koporsókra ülünk. A kriptaszerű odu a szinpad, a mely sirások tanyája. Épen hantolnak

egy sirt, hoznok egy koporsót, majd egy folyton humorizáló ipse a közönség köréből kér valakit fel, hogy feküdjék a nézők szeme láttára a koporsóba. Hogy belefekszik elhalványodik, és néhány, percz mulva csak a esontváza látszik már, viszont ismét lassan-lassan vissza nyeri régi alakját és esodálkozva hagyja el kellemetlen fekvő helyét. Tükörrel csinálják az egészet nagyon ügyesen. Magam is bele feküdtem a koporsóba, de nem vettem észre semmit sem, bármint is figyeltem. Egy másik kriptába érve, ujabb tükörmutatványokkal kedveskednek a melyek azonban már csak abszolutoru hölgyeknek, vagy kiszolgált obsitos huszárkáplároknak való látványosság. De ezt is elég humorral csinálják, úgy hogy szívesen néztük végig.

A helyiségbe való érkezéskor mindenki mellé állitanak két kis viasz gyertyát, s a mikor a gyertyácskák kialusznak le kell fizetni a csekély 65 centimet kitevő „consamma-tion“ díjját, természetesen, hogy még egy frankba bele kerül a különböző „pourboir“, mert a francia humorizálása közepette is nagyon komolyan veszi a dolgát baksisok ügyében, talán még inkább, mint a baksis-vevésről híres olasz.

D'Amant Leó.

Ujdonságok.

— *Boldog husvéti ünnepeket kívánunk lapunk t. olvasóinak.*

— **Kitüntetés.** Osiby Tamást, Gelence, Haryaly és Hilib községek érdemekben gazdag plebánosát méltó és szép kitüntetés érte. A katolikus tanításügy és lelki pástorkodás terén 30 évet meghaladó szolgálata alatt kifejtett sikeres és hasznos működéséért s ügybuzgó tevékenységéért Gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök kinevezte a károlyfehérvári püspöki szentszékhöz valóságos tanácsossá, az ibolyaszínű öv viselése jogának adományozásával. E kitüntetés híre nemesak papi körökben, de Háromszékmege egész társadalmában is általános megelégedést és örömet fog kelteni, mivel a kitüntetett nemesak, mint gymnasiumi tanár és plebános, de mint a közügyek tevékeny, lelkes munkása is magasan kiemelkedett paptársai között. Háromszék vármegye törvényhatósági bizottságának majdnem két évtizedig volt buzgó és pontos tagja, a kovásznai takarékpénztárnak alakulása óta munkás igazgatósági, illetve felügyelő-bizottsági tagja s minden nemes és humanus ügynek áldozatkész támogatója, ki mint m. kir. honvéd, táborigyelő is katonás megjelenésével, s általában előkelő, finom modorával nemesak a papi tekintélyt nevelte, de meggyőző intelligenciájának egész rokonszenvét és szeretetét kivivta Gelence községben diszes és czélszerű iskolát s legutóbb gyönyörű szép új templomot építtetett s ez utóbbival járó sok nehézség megviselte egészségét a derék férfunak s e miatt ideiglenesen nyugalomba helyezését kérte ugyan, de hiszszük, hogy egészsége helyreálltával ismét ott fogjuk látni méltó helyen az egyház és közügyek szolgálatában. Adja Isten! A mostani kitüntetéshez pedig őszinte szívből gratulálunk!

— **Áthelyezés.** Kiss Lajos, kézdivásárhelyi kir. törvényszéki és Rákosi Béla, gyergyó-szentmiklósi kir. járásbíróóságok irnokokat az igazságügy-miniszter saját kérésükre kölcsönösen áthelyezte.

— **Uj pap.** A maksai ev. ref. egyházközség lelkészévé Sámuel Aladár selyei lelkész választatott meg.

— **Halálozások.** Zsigmond Gergely kézdivásárhelyi derék ifju kereskedő, életének 30-ik, boldog házasságának 7-ik évében, hosszas szauvedés után április hó 13-án esti 8 órakor, rohamos tüdővész következtében meghalt. Béke poraira! — Reznak Károly kézdivásárhelyi kir. adóhivatali ellenőrt súlyos csapás érte. Kedves kis leánya Anuska, f. hó 12-én, hosszas szenvedés után agygyuladás következtében hirtelen elhunyt.

— **Nyílt kérelem.** Néhai Vass József a „Napkelet“ 1857. évi folyamában az erdélyi Magyarország husvétit tatárjáró szokását ismertette s vele kapcsolatban röviden megemlékezett a husvétit didergők házalásáról is. Mivel a didergő népszokásban a pogány eredetű kénosi és lokodi (Udvarhely vm.)

regölés elveszetnek vélt töredéke lappang, tisztelettel kérem hazai néprajzi irodalmunk lelkes erdélyi barátait, hogy mindazt, a mit e tárgyról tudnak, legyen az bár a legesekélyebb adalék is, a község megjelölésével velem közölni sziveskedjenek. Ha valaki a kevés figyelemre méltott népszokás részleteit birását (a didergők korának, számának, öltözködésének, hangszereinek botjának, megjelenése dejének szerep-neveinek stb. megjelölésével s főként mondókáik pontos lejegyzésével) juttatja birtokomba közleményét az illető neve alatt s az esedékes tiszteletdíj kiutalványozása mellett fogom az M. Néprajzi Társaság havi folyóiratában az Ethnographiában, kiadni. Budapest (M. Nemzeti Múzeum) 1900. április 13-án Dr. Sebestyén Gyula, a M Néprajzi Társaság főtitkára.

— **A közönség figyelmébe.** Most a tavasz közeledtével, midőn a gazdák és virágkedvelők mag-szükségleteiket be akarják szerezni, nem mulaszt-hatjuk el figyelmüket a Mauthner Ödön magkeres- kedésére felhívni. Ez a világegyetem csak legjobb minőségű és mindig feltétlenül csiraképes magokat hoz forgalomba és sok évi tapasztalataink szerint az egyetlen magkereskedés, melyben mindig teljesen meglehet bizni. Azért ezen cézget jó lélekkel ajánl-hatjuk a közönség szives figyelmébe.

Hirdetések.

Sz. 8—900.
kpv.

Hirdetmény.

Alulírott központi választmány köz-hírré teszi, hogy 1874. XXXIII., 1876. XVIII. és 1899. XV. t.-czik-kek értelmében a Kézdi-Vásárhely városi választó kerület orsz. gyűl. képviselő választóinak 1901. évi ideiglenes névjegyzéke összeállítat-ván, az a kihagyottak névjegyzéké-vel együtt az 1899. évi XV. t.-cz. 151. §-ának rendelkezéséhez képes. 20 (husz) napon át, u. m. 1900. évi május hó 5-től 25-ig bezárólag, a ren-des hivatalos órák alatt a városi polgármesteri hivatalos helyiségben közzszemlére kitétetik, mely idő alatt azt bárki megtekintheti.

Ezen névjegyzék ellen az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 44. §-a értelmé- ben jogában áll mindenkinek fel-szólalni és a felszólalás ellen észre-vételt tenni lehet. A felszólamlások f. évi május hó 5-étől 15-ig, az ész-revételek pedig folyó évi május hó 16-ától 25-ig fogadtatnak el és a központi választmány elnökéhez, Bar-tók Károly polgármesterhez nyuj-tandók be.

Kézdi-Vásárhely város központi választmányának 1900. évi április hó 7-én tartott üléséből.

Bartók Károly, polgármester és központi választmányi elnök.	Kovács Dániel, kp. vál. jegyző. (40. 2—3.)
---	--

A vasut utczában 24. szám
alatt

egy lakás

3 szoba, pincze, kamara és
fatartóval, kiadó.

43. 1—1.

Szám. 7046—900.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi magy. kir. Miniszter Ur Ó Nagyméltósága folyó évi március hó 16-án 10880. szám alatt kelt rendeletével a brassó—háromszéki h. é. vasut részvénytársaság kérelmére a Kézdi-Vásárhelytől—Bereczkig tervezett h. é. vasut vonalnak az alábbi sorokban látható sorrend szerint fogantatandó közgazgatási bejárását elrendelvén, az eljárás megkezdésének időpontjául folyó évi április hó 19-ik napjának 10880—900. számhoz.

A kézdivásárhely—berezki helyiérdekű gőzmozdonyu vasut közgazgatási bejárásának sorrendje.

Tárgyalás ideje	Tárgyalás helye	Meghivandó	
		községek	törvényhatóság
1900. évi április hó 19. d. e. 9 óra	Kézdi-Vásárhely városának tanács-terme	Kézdi-Vásárhely, K.-Szt-Lélek, K.-Polyán, Bélafalva, Esztelnek, Oroszfalu, Csomortán	Háromszék vármegye
1900. évi ápr. hó 20. d. e. 9 óra	Bereczk község háza	Kézdi-Almás, Lemhény, Bereczk	Háromszék vármegye

d. e. 9 órája, összejövetele helyül pedig Kézdi-Vásárhely város tanács-terme jelöltetett ki.

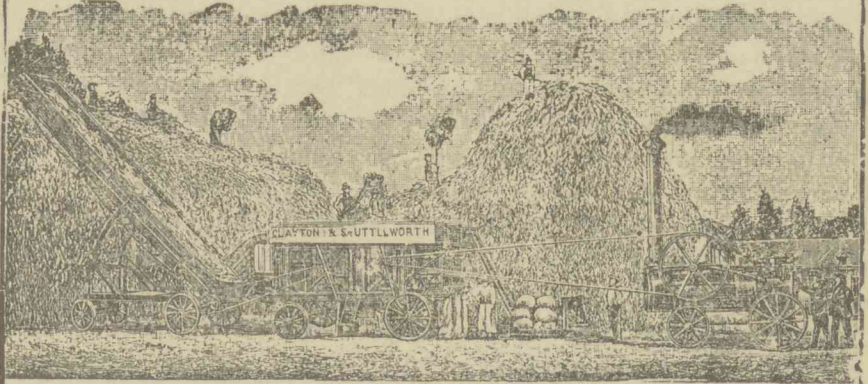
Miről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a kitűzött időben és helyen a saját érdekükben annál is inkább megjelenjenek és kívánságukat az eljáró bizottságának előterjesszék, mert későbbi felszólamlások figyelembe vételét nem fogadják.

Kelt Seps Szent-Györgyön 1900. márczius 30-án.

Szentiványi Miklós.
alispán.

(39' 2.—3.)

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

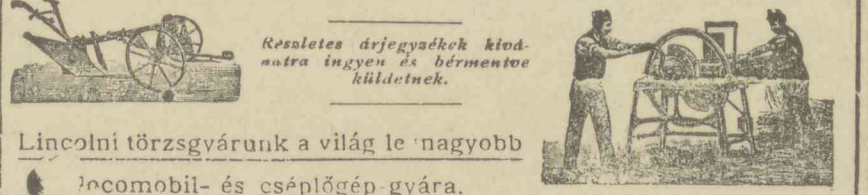
Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóheré-cséplők, tisztító-rosták, kókolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-mérzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ékek

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ le-nagyobb

Locomobil- és cséplőgép-gyára.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték sorsolási Terve.
Hatodik Sorsjáték. 100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1900 május 17. és 18.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1900. június 12. és 13.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: július 10., 11. és 12.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1900. szeptember 12-től október 10-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1,000,000 (Egy millió)	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 Jutal. Kor. nyer.	600000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	400000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	200000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á	100000
3 á	2000	3 á	9000	3 á	10000	1 á	60000
5 á	1000	5 á	2000	5 á	5000	1 á	40000
8 á	500	8 á	1000	8 á	2000	1 á	30000
30 á	300	20 á	500	10 á	1000	2 á	60000
50 á	100	60 á	300	70 á	500	3 á	40000
2900 á	40	3900 á	80	4900 á	130	20 á	30000
3000 nyer. Korona	240.000	4000 nyer. Korona	477.000	5000 nyer. Korona	898.000	50 á	25000
Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1900. augusztus 1. és 2.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1900. augusztus 22 és 23.				400 á	2000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			720 á	1000
1 á	90000	1 á	100000			1000 á	500
1 á	30000	1 á	30000			27800 á	200
1 á	20000	1 á	20000			30,000 nyer. és jutalom	Korona 9.550,000
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
70 á	500	70 á	500				
3900 á	170	3900 á	200				
4000 nyeremény	Korona 934,000	4000 nyeremény	Korona 1.061,000				

A melyik ezen 480 nyeremény közül közül melyiknek huzatik ki, kapja a jutalmat.

Az I. osztály huzása 1900. évi május 17. és 18-án lesz. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közigazgató jelenlétében, nyilvánosan történnek a Vigadó termében. — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1900. évi április hó 15-én.
(42. 1—1.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Házay.

Ny. Ifj. Janosó M.-nél K.-Vásárhelytt.